

Леся Слатвінська

*к. е. н., доцент, доцент кафедри технологій
та організації туризму і готельно-ресторанної справи*

УДПУ імені Павла Тичини, Україна

slatvinska8888@ukr.net

УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ ВІДНОВЛЕННЯ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ У ВОЄННИЙ ТА ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОДИ В УКРАЇНІ

MANAGEMENT OF THE PROCESS OF RESTORATION OF THE TOURISM INDUSTRY IN THE WAR AND POST-WAR PERIODS IN UKRAINE

Анотація. Об'єктом нашого дослідження є вивчення фундаментальних, базових процесів державного управління відновленням галузі туризму в Україні у воєнний і післявоєнний періоди з метою визначення та напрацювання пропозицій щодо пріоритетних змін.

У дослідженні проаналізовано план відновлення України, а саме ту частину, у якій передбачено відновлення галузі туризму через проєкт Національної програми «Розширення та інтеграція логістики з ЄС».

Ключові слова: туризм, повоєнне відновлення, план відновлення,

Abstract. The object of our research is to study the fundamental, basic processes of public administration of the restoration of the tourism industry in Ukraine during the war and post-war periods in order to identify and develop proposals for priority changes.

The study analyses Ukraine's recovery plan, specifically the part that provides for the restoration of the tourism industry through the project of the National Programme «Expansion and Integration of Logistics with the EU».

Key words: tourism, post-war recovery, recovery plan.

Російське вторгнення в Україну призвело до значних руйнувань у багатьох секторах економіки, включаючи туристичну галузь. Військові дії пошкодили або знищили ключові інфраструктурні об'єкти, такі як готелі, дороги, аеропорти та культурні пам'ятки. Це спричинило різке скорочення туристичних потоків, втрати робочих місць і закриття багатьох бізнесів у галузі туризму, що призвело до масового порушення ланцюжків економічної діяльності та руйнування інфраструктури.

Оцінку непрямих втрат здійснено аналітичною командою Київської школи економіки (KSE) спільно з Міністерством розвитку громад, територій та інфраструктури (Мінінфраструктури) та у співпраці з іншими профільними міністерствами та Національним банком України. Розрахунки здійснено за підтримки проєкту DTA (Підтримка цифрової трансформації) [1].

За версією Київської школи економіки (KSE) від початку повномасштабного вторгнення загальна сума непрямих втрат для України, включно з поточними та прогнозованими втратами виторгу і доданої вартості, оцінюється в \$1,164 трлн та \$385,7 млрд відповідно.

За підрахунками аналітичної команди Київської школи економіки (KSE), найбільші суми непрямих втрат за обсягом виторгу стосуються продуктивних секторів, зокрема торгівлі (\$450,5 млрд), промисловості разом із будівництвом та послугами (\$409,9 млрд), а також сільського господарства (\$83,1 млрд). Важливі інфраструктурні сектори також зазнали значних втрат, зокрема енергетика (\$43,1 млрд) та транспорт (\$38,8 млрд).

Окрім втрат у виторгу, економіка України несе значні додаткові витрати. Найбільші з них припадають на розмінування (\$42 млрд) та житловий сектор (\$22,4 млрд). У житловому секторі основні витрати пов'язані з додатковими витратами громадян на оренду житла (\$15,4 млрд). Водночас зросли й продовжують зростати витрати держави на соціальні виплати, які становлять \$10 млрд. На демонтаж зруйнованих об'єктів та вивіз відходів за всіма секторами припадає \$13,4 млрд.

Втрати також охоплюють інші сектори, як-от охорона здоров'я (\$11,4 млрд), освіта та наука (\$14,5 млрд), фінансовий сектор (\$4,3 млрд), культура, спорт та туризм (\$7,3 млрд), а також цифрова інфраструктура та ІТ-сектор (\$19,3 млрд). Значний тиск на економіку також чинить необхідність відновлення житлово-комунального господарства, де непрямі втрати оцінюються у \$7,7 млрд [1].

Національна рада з відновлення України від наслідків війни відповідно до Указу Президента від 21 квітня 2022 року № 266/2022 в рамках 24 робочих груп розробила план повоєнного відновлення, який нині реалізовується [2].

Цільовий План відновлення України – це унікальний шанс не тільки відшкодувати збитки, завдані війною, а й прискорити економічне зростання та підвищити якість життя в Україні [3].

Цілі Плану Відновлення України орієнтовані забезпечити:

- 1) стійкість – забезпечення економічної, соціальної та екологічної стійкості у марафоні до перемоги;
- 2) відновлення – знайти ефективні рішення для якнайшвидшого відновлення найважливіших економічних та соціальних процесів, і природних екосистем;
- 3) модернізація – розробити план модернізації країни, який забезпечить стійкий економічний ріст та добробут населення [3].

Основні принципи Плану Відновлення:

- 1) негайний початок, поступовий розвиток – ініціативи з відновлення необхідно впроваджувати якнайшвидше, що надасть економіці стійкості і гнучкості та допоможе функціонувати в умовах загроз безпеці, забезпечить основу для перемоги у війні. Ймовірно, немає чітких етапів переходу від «відновлення» до «модернізації». Потрібно планувати поступове нарощування ініціатив із поступовим підвищенням рівня ризику проєктів;
- 2) нарощування справедливого добробуту – український народ є кінцевим бенефіціаром Плану Відновлення. Метою Плану є зростання ВВП, забезпечення справедливого розподілу багатства та загального добробуту;
- 3) інтеграція в ЄС – всеосяжний стратегічний імператив, що визначає інституційну та нормативну базу, а також інтеграцію України в міжнародні ланцюжки постачання, включаючи «зелені», мережі знань та інформації;
- 4) відбудова кращого, ніж було (Build back better) – Необхідно будувати нові об'єкти кращої якості, використовуючи передові та екологічні технології, ніж зруйновані. Можливість впровадити ключові принципи ЄС переходу до «Зеленої» економіки та Цифрової трансформації;
- 5) стимулювання приватних інвестицій та підприємництва – відновлення має сприяти залученню приватних інвестицій в Україну та прискорити розвиток підприємництва. Підтримка малого та середнього бізнесу – важлива частина нової економічної моделі [3].

Основними підходами до впровадження є:

- 1) регіонально-сфокусований – проєкти відновлення будуть локалізовані по регіонах і підтримані окремими міжнародними партнерами;
- 2) параметричний – Національний План Відновлення надає загальну рамку для регіональних планів та проєктів відновлення [3].

Візія Відновлення України: «Сильна європейська країна» – магніт для іноземних інвестицій. План Відновлення України спрямований на прискорення стійкого економічного зростання. В рамках плану визначено перелік Національних програм для досягнення ключових результатів [4].

Планом Відновлення України передбачено відновлення галузі туризму через проєкт Національної програми «Розширення та інтеграція логістики з ЄС», яка включає інституційну підтримку туристичного бізнесу в умовах воєнного стану, а саме:

- 1) Прийняття Закону України «Про туризм» в другому читанні з урахуванням норм Директиви ЄС.

2) Програма розвитку туристичної інфраструктури в Національних природних парках України.

3) Розробка маркетингової візійної стратегії туризму.

4) Розробка та реалізація концепції розвитку міст-курортів на Півдні України та проєкту «дороги різноманіття».

5) Створення легкої туристичної інфраструктури для мандрівок по Україні.

6) Вибудовування механізмів фінансування сфери через туристичні фонди, та з використанням інструментів для залучення інвестицій.

7) Визначення необхідних для розроблення нормативних документів, національних стандартів, імплементації відповідних директив ЄС. Визначення термінів їх розроблення та впровадження

8) Дослідження рівня розвитку регіонів та туристичного потенціалу з подальшою розробкою планів розвитку та розрахунку кошторисів з урахуванням міжнародного досвіду та європейської інтеграції.

9) За тісної співпраці держави, місцевої влади і бізнесу сформовані конкурентоспроможні туристичні продукти (інфраструктура + контент + комунікація).

10) Запуск програм підтримки подорожей для молоді та літніх людей.

11) Подання заявки до Виконавчої Ради Всесвітньої туристичної організації (UNWTO). Подання заявки на проведення Європейської зустрічі Всесвітньої туристичної організації (UNWTO) в Україні..

12) Проведення низки заходів в готелях та туристичних об'єктах Європи з метою популяризації України через розкриття туристичного потенціалу на міжнародній арені та формування сталого бажання відвідати Україну після перемоги.

13) Програма оздоровлення та реабілітації осіб, які постраждали від воєнних дій в Україні.

14) Регулярний збір статистичних даних з ринку.

15) Створення безпекової стратегії для відновлення туристичних подорожей.

16) Створення ефективної системи управління туристичною галуззю на державному та локальному рівнях з системою співфінансування держави та бізнесу – запуск Національної туристичної організації та локальних організацій з менеджменту та маркетингу.

17) Створення єдиного контенту та інформаційного порталу для туристів, які цікавляться місцями активних бойових дій, та просування разом з готелями та туроператорами, в тому числі на міжнародних виставках.

18) Створення мережі туристично-інформаційних центрів.

19) Створення місцевих програм розвитку туризму, підкріплених місцевими цільовими фондами розвитку туризму.

20) Створення національного конференц-бюро для залучення та підтримки великих міжнародних подій в Україні.

21) Створення нових якісних освітніх програм в сфері.

22) Створення Сателітного рахунку в туризмі та проведення підрахунку внеску туризму до ВВП країни.

23) Створення та введення в дію Єдиного туристичного реєстру, відповідно до змін Закону України «Про туризм».

24) Створення цільових фондів туризму на місцевому рівні, куди перенаправлятиметься туристичний збір [5].

Відновлення галузі туризму в Україні у воєнний і післявоєнний періоди вимагає державної підтримки у реалізації комплексного підходу, а саме сприяння інтеграції транспортної, інфраструктурної, культурної та екологічної компонент. Відповідно успішна реалізація програми щодо відновлення галузі туризму в Україні в рамках Національної програми «Розширення та інтеграція логістики з ЄС» потребує координації між державними органами, бізнесом та місцевими громадами.

Література:

1. Київська школа економіки (KSE). URL: <https://kse.ua/ua/about-the-school/news/nepryami-finansovi-vtrati-ekonomiki-ukrayini-perevishhuyut-1-164-trln-vtrachenogo-vitorgu-otsinka-kse-stanom-na-lipen-2024-roku/> (Дата звернення: 24.10. 2024)
2. Національна рада з відновлення України від наслідків війни. URL: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/konsultatyvno-doradchi-orhany/nacionalna-rada-z-vidnovlennya-ukrayini-vid-naslidkiv-vijni/pro-nacionalnu-radu-z-vidnovlennya-ukrayini-vid-naslidkiv-vijni> (Дата звернення: 24.10. 2024)
3. План Відновлення України. URL: https://cdn.prod.website-files.com/625d81ec8313622a52e2f031/62c19ac16c921fc712205f03_NRC%20Ukraine%27s%20Recovery%20Plan%20blueprint_UKR.pdf (Дата звернення: 24.10. 2024)
4. Візія відновлення України. URL: <https://recovery.gov.ua/> (Дата звернення: 24.10. 2024)
5. Національна програма «Розширення та інтеграція логістики з ЄС». URL: <https://recovery.gov.ua/project/program/logistics-de-bottleneck-and-integration-with-eu> (Дата звернення: 24.10. 2024)
- 6.

УДК:656.8:005.33

Анастасія Сержук

к.е.н., доцент кафедри комерційної діяльності і логістики,

КНЕУ імені Вадима Гетьмана, Україна

serzhuk.anastasiia@kneu.edu.ua

Тайсія Пальчик

здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

освітньо-професійна програма «Комерційна діяльність і логістика»

КНЕУ імені Вадима Гетьмана, Україна

taya15112003@gmail.com

СТРАТЕГІЇ СТІЙКОСТІ КОМПАНІЇ «НОВА ПОШТА» В УМОВАХ ВИКЛИКІВ ВОЄННОГО ЧАСУ

NOVA POSHTA'S SUSTAINABILITY STRATEGIES IN THE FACE OF WARTIME CHALLENGES

Анотація. У статті розглядаються ключові стратегії стійкості компанії «Нова пошта» в умовах воєнного стану. Висвітлено процеси адаптації до нових викликів, управління ризиками та впровадження інновацій у логістичних операціях компанії. Автори аналізують вплив війни на функціонування логістичних систем в Україні та їхню здатність забезпечувати безперервність бізнесу. Особливу увагу приділено аналізу дій компанії щодо розширення мережі як в Україні, так і за її межами, а також її внеску в підтримку економічної стійкості. Досвід компанії демонструє важливість стратегічної стійкості для виживання та розвитку в умовах криз.

Abstract. The article discusses the key strategies for the sustainability of Nova Poshta under martial law. The processes of adapting to new challenges, managing risks and introducing innovations in the company's logistics operations are highlighted. The authors analyse the impact of the war on the functioning of logistics systems in Ukraine and their ability to ensure business continuity. Particular attention is paid to the analysis of the company's actions to expand its network both in Ukraine and abroad, as well as its contribution to maintaining economic resilience. The company's experience demonstrates the importance of strategic resilience for survival and development in times of crisis.

Ключові слова: логістика, стійкість бізнесу, управління ризиками, інновації, воєнний стан.

Key words: logistics, business sustainability, risk management, innovation, martial law.

Важко уявити сучасний світ без логістики, адже вона виконує критично важливу роль у функціонуванні сучасної економіки будь-якої країни. За стабільних політичних та економічних умов компанії прагнуть оптимізувати власні бізнес-процеси таким чином, аби знизити витрати та підвищити рівень сервісу. Однак в умовах дії воєнного стану українські